

באר-טוביה

"קטנה היא מושבתנו. רק שמונה עשר אכר בה ושני אומנים : נגר ונפח אשר גם הם איכרים לחצאין, מפני שהם בעלי בתים במושבה וגם חלקות אדמה קטנות להם. מלבד זה ישנם במושבה : מורה, רופא (חובש), שוחט ועוד שלש משפחות פרטיות. אבי המשפחה האחת הוא חייט, העוסק במלאכתו בעזה, ויש לו במושבה בית ורפת, ומשפחתו עוסקת פה בגידול כבשים ורואה ברכה בעמלה זה ; אבי המשפחה השנייה הוא בעל טחנה בבאר-שבע, אבי המשפחה השלישית גם הוא משתתף בטחנה בכפר הסמוך. שלש המשפחות האלה יושבות במושבתנו בשביל חינוך בניהן. בסה"כ מונה המושבה 129 נפש..."

"אכרי המושבה אינם יכולים למלאות את כל עבודתם בבית ובשדה בכול ידיהם בלבד ומוכרחים הם לקבל גם פועלים. למרביתם ישנם פועלים שנתיים (חרתים). שלשה עשר חרתים ישנם במושבה ועוד כעשרה פועלים שכירי יום מוצאים להם פה עבודה. ובעת שהזמן דחוק והמלאכה מרובה יגדל מספר הפועלים פי שניים שלושה.

פועלים עברים אין במושבה. היה נסיון מצד אחד האכרים לקבל פועלים עברים, אבל חנסיין לא עלה יפה ; עבודת הפועלים לא חשביעה רצון את בעליהם והחבילה נתפרדה.